

Ἑτυμολογία τῆς λέξεως «δοῦλος», «δοῦλα»

Χαμένος εἰς τὰ μοναχικὰ μονοπάτια τοῦ κόσμου πού ἔχω δημιουργήσει, βυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις καί τοὺς προβληματισμούς συνεπείᾳ τῆς χαώδους ἀγνοίας μου, στριφογυρίζοντας εἰς τὰ σκοτάδια τῆς ἀβύσσου πού με περιβάλλει, διέγνωσα, εἰς μίαν σελίδαν τοῦ ἀνά χειράς βιβλίου, μία λάμπιν. Κατὰ τὴν συνήθειάν μου, ἐπιτάχυνα τὸ βῆμα μου, συνεκέντρωσα τὰς σκέψεις καί προσεπάθησα νὰ καταλάβω τὸ βαθύτερο νόημα τῶν συλλαβῶν ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀναπηδοῦσε ἡ λάμπις...

δο-ελ-ο καὶ δο-ελ-α

Τὶ λέγουν αἱ ὡς ἄνω συλλαβαί; δὲν θυμίζουσιν κάποια ἀπὸ τὰς λέξεις μὴδὲ τῆς ἀρχαιότητος, μὴδὲ τῆς καθαρευούσης μὴδὲ ἀκόμη καὶ τῆς πλείρας δημοτικῆς. Ποῖος ὁ λόγος ἓνα βιβλίον, καὶ μάλιστα ἐκδοθὲν ὑπὸ τὴν φροντίδα καὶ μέριμνα τοῦ «Μορφωτικοῦ ἰδρύματος Ἐθνικῆς Τραπεζῆς», νὰ ἀναφέρεται εἰς τὰς ἀνωτέρω, ἄνευ νοήματος, συλλαβάς;

Ἐκ πρώτης ὄψεως οὐδὲν συνηγορεῖ πρὸς τὸν ἐκφρασθέντα ἐνθουσιασμόν περὶ «ἀναπηδήσεως λάμπεως» ἐκ τῶν συλλαβῶν τούτων. Πρὸς τί ὁ ἐνθουσιασμός; «Ὁ,τι λάμπει», λέγει ἡ σοφὴ παροιμία, «δὲν εἶναι χρυσός» καὶ δυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν διὰ τῆς ἐτέρας παροιμίας τῆς λεγούσης «τὰ φαινόμενα ἀπατοῦν». Τῷ ὄντι, ἐν προκειμένῳ, ἀπατόμεθα ἐκ τῆς πρώτης ἐντυπώσεως περὶ «συλλαβῶν ἄνευ οὐσίας».

Τὸ βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον ἀνέγνωσα τὰς ἀνωτέρω συλλαβάς ἔχει τὸν τίτλον «Εἰσαγωγή εἰς τὴν Γραμμικὴν Β». Γραμμικὴ Β, εἶναι ἡ γραφή, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε μᾶς ἐδίδαξαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ μὴν διδάσκουσιν εἰς ἀπάσας τὰς βαθμίδας ἐκπαιδεύσεως τῆς πατρίδος, τοῦ Ἑλλαδιστάν. Ἐλάχιστα συγγράμματα ὑφίστανται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν· ἀντιθέτως, ἀπειρία συγγραμμάτων ὑφίστανται εἰς τὰς ἀγγλικήν, γαλλικὴν καὶ γερμανικὴν γλώσσας. Οὐδεμία πανεπιστημιακὴ ἐργασία ἐν Ἑλλάδι, οὐδεὶς τόπος ἀναφορᾶς διὰ νὰ ἐνημερωθῇ ὁ ἐρασιτέχνης, ὡς ὁ γράφων, μελετητὴς ἐπὶ τῆς πρώτης γραπτῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τὴν Ἑλληνικότητα τῆς ὁποίας ἀνέδειξεν ὁ νεαρὸς ἀρχιτέκτων ἀγγλικῆς καὶ πολωνικῆς καταγωγῆς με ἐβραϊκὰς ῥίζας ἐκ τοῦ ἐκ μητρὸς παπποῦ του. Καὶ ὡς θὰ ἀνέμενεν τις, ἡ ἀχάριστος καὶ ἀγνώμων Ἑλλὰς οὐδεμίαν τιμὴν ἐπεφύλαξεν εἰς τὸν ἀναδείξαντα, εἰς πείσμα τῆς συμβατικῆς ἐπιστήμης, τὴν ἑλληνικότητα τοῦ μινωικοῦ πολιτισμοῦ.

Συνεχίζοντας μετὰ πραγματικῆς πνευματικῆς βουλημίας τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου ἠδυνήθην νὰ ἐπιβεβαιώσω ἓνα ἀπλοῦν, ἀπλούστατον συμπέρασμα εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον καταλήξει ἀπὸ ἐτῶν.

Ἡμεῖς, οἱ νεοἝλληνες, εἴμεθα, κατ' ἐλάχιστον, ἀνά-
ξιοι κληρονόμοι τῆς ἱστορίας τῶν προγόνων μας.

Ἴδου τὸ διατί: Σήμερον δὲν χρησιμοποιοῦμεν τὴν λέξιν «ἐργασία», ὡς λέξιν τῆς κατηρηγμένης καὶ **ξυλίνης** καθαρευούσης, καὶ ἄντ' αὐτῆς, πλεονάζει ἡ χρῆσις τῆς λέξεως «**δουλειά**», ἡ ὁποία, παράγεται ἐκ τοῦ ῥήματος «**δουλεύω**» καὶ ἐξ αὐτῆς, ἔτσι ἐπίστευα μέχρι σήμερον, παράγεται ἡ λέξις «**δοῦλος**» καὶ τὸ θηλυκὸν «**δοῦλα**». Αὗται

είναι αί αποδεκταί λέξεις τῆς δημοτικῆς, τῆς «γλώσσας τοῦ λαοῦ». Ὅμως, ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἀνωτέρω βιβλίου ἔδωσεν τὴν ἐξῆς γνῶσιν διὰ τὴν ἀρχαιοτάτην γλῶσσαν τῶν προγόνων μας, τῶν Μινωιτῶν, εἰς τοὺς ὁποίους, ὀφείλομεν νὰ ἐνθυμώμεθα, διετέλεσαν **ὑποτελεῖς οἱ Ἀθηναῖοι** προσέφεροντες κατ' ἔτος 8 παρθένους νέους καὶ 8 παρθένας νέας πρὸς θρέψιν τοῦ μινωταύρου.

Γράφει, ἐν κατακλείδι, τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον:

Μινωικὴ γραφὴ	συλλαβαί	μινωικὴ προφορὰ		σύγχρονος λέξις
	δο-ε-λο	δο-έλο(ς)	δοέλος	δοῦλος
	δο-ε-λα	δο-έλα	δοέλα	δοῦλα

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος τὴν προσοχὴν μου ἐτράβηξεν, **ἀποκλειστικῶς**, ἡ μινωικὴ προφορὰ τῆς λέξεως «**δοῦλα**» = «**δο-ε-λα**». Μὲ μίαν μικρὰν ἐπέκτασιν τῆς μινωικῆς προφορᾶς, μικρογραφίας τῆς δημιουργικῆς φαντασίας τοῦ ἀποκωδικοποιητοῦ τῆς μινωικῆς γραφῆς, εἰς τὰς συλλαβὰς «**δο-ε-λα**» ἀνέγνωσα τὰς συλλαβὰς «**ε-δο-ε-λα**» καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὰς λέξεις «**εδο ελα**». Δεδομένου ὅτι ὁ Βέντρις δὲν ἀνεγνώρισεν συλλαβογράμματα διὰ τὰ μακρὰ φωνήεντα «**η**» καὶ «**ω**», εἶναι εὐχαιρὸς νὰ θεωρήσωμεν ὅτι αἱ λέξεις «**εδο ελα**» ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰς συγχρόνους «**ἐδῶ ἔλα**». Καὶ πράγματι, ὁ ἄρχων, ὁ ἀφέντης, ὁ κύριος τὸν «**δοῦλον**» καὶ τὴν «**δοῦλαν**» τοὺς ἔχει γιὰ νὰ τοὺς λέγει συνεχῶς «**ἐδῶ ἔλα**» καὶ κάνε αὐτὸ, «**ἐδῶ ἔλα**» καὶ κάνε ἐκεῖνο, «**ἐδῶ ἔλα**» καὶ κάνε τὸ ἄλλο. Δεδομένης καὶ τῆς ὡς τὰς ἡμέρας μας κρατούσης τάσεως μὴ προφορᾶς φωνηέντων ὡς «**πλι**» διὰ τὴν λέξιν «**πουλι**», «**μέρα**» διὰ τὴν «**ἡμέρα**», ἀλλὰ καὶ χρήσεως διαφόρων φωνηέντων διὰ τὴν αὐτὴν λέξιν ὡς «**χάμω**» καὶ «**χάμου**», δὲν δυσχεραίνεται τίς νὰ συμπεράνη ὅτι ὁ «**δοέλος**» καὶ ἡ «**δοέλα**» δὲν εἶναι εἰ μὴ ὁ «**δοῦλος**» καὶ ἡ «**δοῦλα**». Ἱστορικῶς πρῶτον ὑπῆρξαν οἱ «**εδοέλοι**» καὶ αἱ «**εδοέλαι**». Οὗτοι καὶ αὗται ἐκαλοῦντο νὰ «**εδοελέψουν**» ἤτοι νὰ «**δουλέψουν**». «**Δοῦλος**», «**δοῦλα**», «**δουλειὰ**», «**δουλεία**», «**δουλεύω**» εἶναι λέξεις χαρακτηρίζουσαι τοὺς σκλάβους τοὺς ἀνελευθέρους ἀνθρώπους. Ὁ ἄνθρωπος, ὅμως, γενᾶται φύσει ἐλεύθερος καὶ καθίσταται ἀνελεύθερος κατόπιν ἐπιβολῆς βίας.

Τὸ παράδοξον:

Ἡμεῖς, οἱ νεοἝλληνες καταντήσαμε οἰκαιοθελῶς σκλάβοι καὶ ἀνελεύθεροι διὰ τῆς χρήσεως τῶν ὡς ἄνω λέξων προκειμένου νὰ χαρακτηρίσωμεν τὴν ἀπασχόλησίν μας.

Εὔγε εἰς ἡμᾶς, τὰ πρόβατα ἢ γαλόπουλα, εὔγε εἰς τοὺς ἡγέτας μας, εὔγε εἰς τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς διδασκάλους τοὺς ἀποδεχθέντας νὰ δουλεύουν ἀντὶ νὰ προσφέρουν ἐργασίαν. Ὁ μόνος ἀνεύθυνος εἶναι ὁ ἀπλὸς Ἕλλην. Καὶ ἡμεῖς, οἱ τῆς ΣΣΕ ἀπόφοιτοι καὶ ὑπηρετήσαντες τὸ ἔθνος ἐκ διαφόρων σημαντικῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον θέσεις, δὲν εἴμεθα μᾶλλον ὀλιγώτερον ἀπλοὶ Ἕλληνες διὰ νὰ ἀνεχώμεθα τὴν χρῆσιν τῆς δουλείας εἰς τὸ καθημερινὸ μας λεξιλόγιον.

Ἴδοῦ, πρὸς ἀκαδημαϊκὴν ἐνημέρωσιν, μερικαὶ ἀκόμη λέξεις τῆς μινωικῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ϡ Ϡ Ϡ	Tu-li-so	Τυ-λι-σ(σ)ὸ-(ς)	Τυλισσός
† † †	Pa-i-to	Φα-ι-(σ)-τὸ-(ς)	Φαιστός
Ϡ Ϡ †	Lu-ki-to	Λύ-κτ-το-(ς)	Λύκτος
† † Ϡ Ϡ	A-mi-ni-so	Α-μτ-νι-σὸ-(ς)	Αμνισός
Ϡ Ϡ Ϡ	Ko-vo-so	Κθ-vo-(ο)σο-(ς)	Κνωσός
† † †	A-ke-ro	Α-γ(γ)ε-λ(λ)ο-(ς)	ἄγγελος
† † † Ϡ Ϡ	A-ke-ti-ri-gia	Α-(σ)κη-ττ ρι-γτ	ἀσκήστρια
Ϡ Ϡ Ϡ	Ku-ru-so	Χθ-ρυ-σο-(ς)	χρυσός
Ϡ † Ϡ	Ku-na-gia	Γυ-να-κία	γυναῖκα
Ϡ Ϡ	Me-ri	Με-λι	μέλι

Ἡ ἀνωτέρω ἐτυμολογική ἀνάλυσις ἀποδεικνύει τὴν ἀρχαιότητα τῆς λέξεως «δοῦλος» τῆς πλείριας δημοτικῆς. Ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω, ἐτυμολογικὴ ἐρμηνεία, τονίζει τὸν κύριον λόγον τῆς ἀναξιότητός μας νὰ εἴμεθα κληρονόμοι τῆς λαμπρᾶς πολιτιστικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἱστορίας τῶν προγόνων μας. Οὐδὲν, εἰς βάθος, γνωρίζομεν περὶ ἐκείνων καὶ ὡς γνωστὸν, «**λαὸς ἀγνοῶν τὴν ἱστορίαν του εἶναι καταδικασμένος εἰς ἀφανισμόν**».

Σημείωσις: Οὐσιαστικῶς ἡ Ἑλλάς ἔπαυσεν ὑπάρχουσα ὡς κυρίαρχος δύναμις ἀπὸ τοῦ 197 π.χ. ὅτε ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς Τίτο Κόιντο Φλαμίνιο κατενίκησε, εἰς τὴν λαβούσαν χώραν, εἰς τὸ Κυνὸς Κεφαλαί, μάχην, τὸν Μακεδόνα βασιλέα Φίλιππον Ε'. Ἡ κυριαρχία τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ὀλοκληρώθη τὴν 146 π.χ. ὅτε ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς Λεύκιος Μόμμιος ἐκυρίευσεν τὴν Κόρινθον. Ἡ Ῥωμαϊκὴ κυριαρχία ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπερατώθη μὲ τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς οἱ ὅποιοι συνεπικουροῦντο ὑπὸ πλήθους Ἑλλήνων οἴτινες, προκειμένον νὰ ἀποφύγουν τὸν χριστιανικὸν διωγμὸν, ἠσπᾶσθησαν τὸν μουσουλμανισμόν. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι πλήθος σουλτάνων, μὴδὲ ἐξαιρουμένων καὶ τοῦ Μωάμεθ τοῦ κατακτητοῦ, ἦσαν τέκνα ἑλληνίδων μητέρων.

Μία μικρὰ διακοπὴ ὑπῆρξεν ἡ μικρὰ περίοδος ἀπὸ τῆς ἀκαίρου ἀναγνώρισεως τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἑλληνικοῦ κρατοῦς (03/02/1830), κατόπιν τῆς περιέργου, εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν, ἀλλαγῆς πολιτικῆς τῆς Ἀγγλίας, ἕως τῆς δολοφονίας τοῦ πρώτου κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννου Καποδιστρίου (09/10/1831).

Ἐκτοτε, καὶ μέχρι σήμερον ἡ Ἑλλάς ὑφίσταται ὡς ἀνεξάρτητον κράτος «**τύποις**» καὶ οὐχὶ «**οὐσία**».

Ἰωάννης Καραδημητρόπουλος
ἐρασιτέχνης ἐραστής τοῦ Ἑλληνος Λόγου